

PEDAGOGICKÁ KOMUNIKACE – SEMINÁŘ 2

Zpětná vazba (feedback) se chápe jako korekční informace člověku, který se chce dozvědět, jak probíhá proces, na němž se podílí. (Mareš, Křivohlavý, 2009)

Zpětná vazba má čtyři aspekty:

- **regulativní** – umožňuje řízení žákovy činnosti podle určité strategie s daty získanými na začátku, v průběhu a na konci procesu,
- **sociální** – učitel i žák si ujasňují vzájemné postoje,
- **poznávací** – učitel lépe pozná žáka a naopak, žák pozná lépe učivo i sebe sama,
- **rozvojový** – žák zpětnou vazbu využívá a vzdělává a vychovává sám sebe.

Přímá zpětná vazba: souhlas, pochvala; nesouhlas, výtka; částečný souhlas, nesouhlas; jednoduchá pozitivní odpověď; jednoduchá negativní odpověď; částečně pozitivní, částečně negativní odpověď; pozitivní zpětná vazba doplněná vysvětlením; negativní zpětná vazba doplněná vysvětlením.

Nepřímá zpětná vazba: doplnění původní odpovědi rozvedením; doplnění původní odpovědi zpřesněním, zúžením; vyžádání dalších odpovědí, dalších alternativ; vyžádání jediné odpovědi, jediné alternativy; přechod k jinému tématu; smíšená zpětná vazba.

Šed'ová, K., Švaříček, R., Šalamounová, Z. (2012). *Komunikace ve školní třídě*. Praha: Portál, s. 121.

UKÁZKA Č. 45:

Učitelka Tereza se v hodině literatury žáků ptá, v jakém prostředí se může odehrávat balada.

Ž: Třeba v temné uličce.

U: V temné uličce.

Ž: A s basebalkou v ruce.

Ž: V márnici.

U: V márnici, mohlo by být. (3 s)

Ž: V prádelně.

Ž: Na nějaké půdě.

U: Mohlo by být. (4 s) Tak ještě něco? (3 s)

Ž: Nebo v gaybaru paní učitelko ještě.

U: No jasně. (Ironicky.)

ŽŽ: (Smích, docela velký.)

U: Ták, otevřete si učebnici na straně 92.

OTÁZKY K ZAMYŠLENÍ

- Potřebují žáci zpětnou vazbu neustále? Co je vnitřní zpětná vazba?

- Je-li žákovi poskytnuta zpětná vazba, znamená to, že ji využije? Svě tvrzení doložte.

ÚKOLY

1. Přečtěte si na níže uvedené stránce část Hodnocení a sebehodnocení žáků. Lze tento text označit jako zpětnou vazbu? Svůj názor zdůvodněte.

<http://clanky.rvp.cz/clanek/c/Z/10223/virtualni-hospitace-vychova-k-obcanstvi-prava-ditete.html/>

Šed'ová, K., Švaříček, R., Šalamounová, Z. (2012). *Komunikace ve školní třídě*. Praha: Portál, s. 135.

Doporučení pro učitele

1. Udělejte si na zpětnou vazbu čas. Nemusíte obsírně komentovat všechny žákovské repliky, ale aspoň některé z nich ano. Raději kladte méně otázek a následně věnujte více času práci s odpověďmi.
2. Při poskytování zpětné vazby nespěchejte. Můžete začít echem a navázat jiným typem zpětné vazby. Než zopakujete repliku žáka, získáte čas promyslet si svou reakci.
3. Zpětná vazba by měla být explicitní a vnášet do komunikace nějakou novou informaci. Správné odpovědi by měly být rozpracovány a doplněny, chybné interpretovány a korigovány.
4. Mějte trpělivost s napravováním chybných odpovědí. Nejde o zdržení s jediným žákem, velmi často se podobné chyby dopustí větší skupina dětí ve třídě.
5. Nesoustřeďujte se na spisovnost a jiná formální kritéria, ale na myšlenku, kterou se žák snaží sdělit. Pokud však po něm budete jeho odpověď opakovat, uveďte ji do gramaticky korektního tvaru.
6. Můžete se občas příznivě vyjádřit ke kapacitám a potenciálním schopnostem žáků, především jim však dávejte zpětnou vazbu k jejich momentálním výkonům.
7. Pokud žáky chválíte, dělejte to důrazně a specifikujte, co na jejich výkonech chcete vyzdvihnout.
8. Nebojte se kritiky. Pouze od učitele, který dokáže kritizovat, vnímají žáci pochvalu jako významnější ocenění.

ÚKOL NA PŘÍŠTÍ SEMINÁŘ

Zhlédněte následující virtuální hospitaci:

http://clanky.rvp.cz/clanek/s/G/8179/VIRTUALNI-HOSPITACE---GEOGRAFIE-HYDROGEOGRAFIE.html/#video_hospitace

Při sledování si pište poznámky, které vám poslouží v následujícím semináři, kdy se pokusíme učiteli poskytnout zpětnou vazbu.